

EXAMENREGLEMENT

2020-2021

DEEL II

Dalton Lyceum Barendrecht

HAVO/VWO

**HET DALTON LYCEUM BARENDRECHT IS ONDERDEEL VAN:
OZHW VOOR PO EN VO**

Inhoudsopgave

Vaststelling	3
Begrippenlijst.....	4
Hoofdstuk 1 Herkansingsregeling.....	5
Artikel 26: Herkansingsregeling schoolexamen	5
Artikel 26a: Herkansingsregeling van handelingsdelen	5
Artikel 27: Herkansing centraal examen (Exb.51).....	6
Hoofdstuk 2 Beoordeling, scores & cijfers, uitslag, diploma.....	7
Artikel 28: Beoordeling centraal examen (Exb.36+41+41a)	7
Artikel 29: Vaststelling score en cijfer centraal examen (Exb. 42).....	7
Artikel 30: Eindcijfer eindexamen (Exb. 47).....	8
Artikel 31: Uitslag Havo en VWO (Exb 50)	8
Artikel 32: Diploma en cijferlijst (Exb.52).....	9
Artikel 33: Voorlopige cijferlijst (Exb. 52a).....	10
Hoofdstuk 3 Procedures bij het schoolexamen	11
Artikel 34: Richtlijnen voor de kandidaten bij het schoolexamen	11
Artikel 35: Richtlijnen en voorschriften voor surveillanten tijdens het schoolexamen.....	11
Hoofdstuk 4 Procedures bij het Centraal Examen	11
Artikel 36: Richtlijnen voor de kandidaten bij het centraal examen	12
Artikel 37: Richtlijnen en voorschriften voor surveillanten tijdens het centraal examen	12
Hoofdstuk 5 Doubleren en examens op een hoger niveau.....	13
Bijlage: Toetsagenda 2019-2020	14
Bijlage: Schoolexameninstructie	15
Bijlage: Toegestane hulmiddelen	17
Bijlage: Aantal toetsen, praktische opdrachten en opdrachten van het handelingsdeel	18
Voortgangstoetsen	18
Praktische opdrachten.....	18
Typen, aantal en onderwerp	18
Verscheidenheid van typen en presentatievormen	18
Praktische opdrachten door een groep	18
Beoordelingskader praktische opdrachten.....	19
Voorkomen van fraude.....	19
Handelingsdelen LO.....	19
Bijlage: OVERZICHT VAKKEN EN EXAMENS.....	21

Vaststelling

De directeur van het Dalton Lyceum Barendrecht, en de voorzitter van de Deelraad

overwegende dat ter uitvoering van [het Eindexamenbesluit v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o](#) een examenreglement met programma van toetsing en afsluiting alsmede algemene praktische regels moeten worden vastgesteld,

besluiten het **Examenreglement Deel II** met ingang van 1 oktober 2020 als volgt vast te stellen.

Anja Besseling

Directeur Dalton Lyceum Barendrecht
Barendrecht

OZHW voor PO en VO

Datum: 1 oktober 2020

Bart Geefshuijsen

Voorzitter Deelraad Dalton Lyceum

OZHW voor PO en VO

Datum: 1 oktober 2020

Begrippenlijst

Onderstaande begrippenlijst is ter aanvulling op de begrippenlijst uit het **Examenreglement Deel I**:
In dit reglement wordt verstaan onder:

SE: schoolexamen;

CE: centraal examen;

PTA: programma van toetsing en afsluiting.

Dossiertoets (DT):

een schriftelijke of mondelinge toets met open en/of gesloten vragen, zoals bedoeld in de examenprogramma's overeenkomstig het examenbesluit.

In de PTA's zijn ze aangegeven met de letters DT, in combinatie met een nummer.

Praktische opdracht (PO): een (onderzoeks-)opdracht, zoals bedoeld in de examenprogramma's overeenkomstig het examenbesluit.

In de PTA's zijn ze aangegeven met de letter PO, in combinatie met een nummer.

Handelingsopdracht (HO): een opdracht als onderdeel van het handelingsdeel, zoals bedoeld in de examenprogramma's overeenkomstig het examenbesluit.

In de PTA's zijn ze aangegeven met de letter HO, in combinatie met een nummer.

Het handelingsdeel is een onderdeel van het examendossier. Voor dit onderdeel worden geen cijfers gegeven. De leerling dient de opdrachten als 'voldoende' of 'goed' te hebben afgerond om toegelaten te worden tot het centraal examen.

Toets: een dossiertoets of een praktische opdracht.

Voortgangstoets (VT): een schriftelijke of mondelinge toets die alleen meetelt voor het overgangscijfer en niet onder het schoolexamenreglement valt.

Herkansing: een dossiertoets of voortgangstoets uit de toetsweek overdoen.

Periode: het schooljaar is verdeeld in vier periodes van elk ongeveer 45 schooldagen en kent drie rapportperiodes.

Profielwerkstuk (PWS): Maakt samen met ckv en maatschappijleer deel uit van het combinatiecijfer. Het profielwerkstuk kan gezien worden als een uitgebreide praktische opdracht.

Het is het meesterstuk, waarin gebruik wordt gemaakt van kennis, inzichten en vaardigheden die de leerling in alle voorgaande jaren heeft opgedaan en een brug slaat naar het vervolg onderwijs. Het vak of de vakken waarop het werkstuk betrekking heeft, maakt/maken onderdeel uit van het totale pakket (eindexamen) van de leerling. Wel moet altijd ten minste één groot vak betrokken zijn. Een groot vak heeft in de bovenbouw op de havo een omvang van minimaal 320 uur en op het vwo minimaal 400 uur. Bij het PWS gaat het om een verrichten van een onderzoek of het maken van een ontwerp.

Beschikbare informatie: aan het begin van het schooljaar, doch uiterlijk op 1 oktober, staan het examenreglement en het PTA op de website van de school.

Hoofdstuk 1 Herkansingsregeling schoolexamen

Artikel 26: Herkansingsregeling schoolexamen

1. Een herkansing is mogelijk voor elke dossiertoets die volgens het PTA herkanst mag worden en voor iedere voortgangstoets uit de toetsweek die herkanst mag worden.
2. De herkansingen in de klassen 4, 5 en 6 vinden plaats na toetsweek 3.
3. Een herkansing van een schoolexamen uit de 4^e en dus laatste periode zal in de klassen havo 4, vwo 4 en vwo 5 in het daarop volgende schooljaar plaatsvinden en heeft dus geen invloed meer op de overgang. Deze herkansing is uitsluitende bedoeld om het SE-cijfer te verbeteren.
4. In een regulier schooljaar hebben leerlingen van havo 4, vwo 4 en vwo 5 één herkansing en daarnaast de mogelijkheid een extra herkansing te verdienen door 100% aanwezig te zijn bij de toetsweken van periode 1, 2 en 3. Door de bijzondere omstandigheden als gevolg van Corona hebben leerlingen in het schooljaar 2020-2021 ongeachte afwezigheid recht op twee herkansingen.
Leerlingen uit het eindexamenjaar hebben aan het eind van de laatste periode twee herkansingen.
5. De leerling bepaalt zelf, binnen de regelgeving van het PTA, of hij een toets zal herkansen en zo ja, welke.
6. Bij herkansing van een toets geldt het hoogste cijfer.
7. De dossiertoetsen worden bij voorkeur afgenomen in de toetsweken en tellen mee voor het uiteindelijke schoolexamencijfer (SE). We gaan er dan ook vanuit dat alle leerlingen tijdens deze toetsweken aanwezig zijn. Een gemiste dossier toets kan alleen alsnog gemaakt worden indien aan de voorwaarden in art. 17 van dit examenreglement is voldaan. Het inhalen van deze toets vindt plaats op het herkansingsmoment na toetsweek 3.
8. Herkansingen dienen door de kandidaat van tevoren te worden aangevraagd via een digitaal inschrijfformulier.
9. In bijzondere gevallen kan de teamleider op dit artikel een uitzondering maken.

Artikel 26a: Herkansingsregeling van handelingsdelen

1. Kandidaten die bepaalde activiteiten niet "voldoende" hebben uitgevoerd, moeten vergelijkbare activiteiten in principe in hetzelfde jaar opnieuw doen. De docent bepaalt of dezelfde activiteit als een vervangende activiteit wordt gedaan.
2. In gevallen waar voorgaande regelingen niet in voorzien beslist de directeur.

Artikel 26b: Herexamenregeling schoolexamen Rekenen

1. Indien de kandidaat voor de Rekentoets, verplicht voor leerlingen zonder wiskunde in hun vakkenpakket, een eindcijfer lager dan 6 heeft behaald, kan de kandidaat 2x een herexamen afleggen.
2. Het herexamen omvat door de examencommissie aangegeven onderdelen van het examenprogramma.
3. De examencommissie stelt vast hoe het cijfer van het herexamen rekenen wordt bepaald.
4. Het herexamen wordt afgenomen vóór de aanvang van het centraal examen.
5. Na de herkansing telt het hoogste cijfer.

Artikel 27: Herkansing centraal examen (Exb.51)

1. De kandidaat heeft voor één vak, waarin hij reeds centraal examen heeft afgelegd, nadat de eindcijfers bekend zijn, het recht om in het tweede tijdvak of indien van toepassing in het derde tijdvak, opnieuw deel te nemen aan het centraal examen.
2. De kandidaat stelt de examensecretaris schriftelijk op de hoogte in welk vak hij wil herkansen.
3. Het hoogste van de cijfers behaald bij een herkansing en bij het eerder afgelegd centraal examen geldt als definitief cijfer voor het centraal examen.
4. Na afloop van de herkansing in het laatste jaar wordt de uitslag definitief vastgesteld en wordt deze schriftelijk aan de kandidaat bekend gemaakt.
5. Na afloop van een herkansing van een centraal examen in het voorlaatste leerjaar wordt het eindcijfer schriftelijk aan de kandidaat bekend gemaakt.
6. Het eerste tot en met vierde lid zijn van overeenkomstige toepassing op de vakken waarin in een examenjaar deeleindexamen is afgelegd. De kandidaat die in een examenjaar zowel eindexamen als een of meer deeleindexamens aflegt, oefent het in het eerste lid bedoelde recht per examenjaar ten hoogste eenmaal uit, mag met andere woorden slechts een herkansing doen.

Hoofdstuk 2 Beoordeling, scores & cijfers, uitslag, diploma

Artikel 28: Beoordeling centraal examen (Exb.36+41)

1. De examensecretaris draagt er zorg voor dat bij het maken van het praktisch gedeelte van het centraal examen Beeldende Vorming een examinerator in het desbetreffende vak aanwezig is. De examinerator beoordeelt de prestaties tijdens het maken van de praktijkopgaven en legt zijn bevindingen van de verrichtingen van de kandidaat schriftelijk vast volgens daartoe door het College voor examens gegeven richtlijnen. De examinerator past daarbij de beoordelingsnormen van het College van examens toe en geeft een score.
2. Voor het praktisch gedeelte van het centraal examen vindt de beoordeling tevens plaats door een tweede examinerator. De tweede examinerator kan een deskundige of een andere examinerator van de school zijn.
3. De examensecretaris doet het gemaakte werk van het centraal examen met een exemplaar van de opgaven en met het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinerator in het desbetreffende vak. De examinerator drukt zijn beoordeling uit in een score conform richtlijnen van het College van examens. De examinerator zendt de score en het beoordeelde werk aan de examensecretaris.
4. De examensecretaris doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld toekomen aan de directeur van de school van de gecommiteerde. Deze stelt ze ter hand aan de gecommiteerde.
5. De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past daarbij de beoordelingsnormen en de daarbij behorende scores toe.
6. De gecommiteerde voegt eveneens bij het gecorrigeerde werk een verklaring betreffende de verrichte correctie. Deze verklaring wordt mede ondertekend door het bevoegd gezag van de gecommiteerde.

Artikel 29: Vaststelling score en cijfer centraal examen (Exb. 42)

1. De examinerator en de gecommiteerde stellen in onderling overleg de score voor het centraal examen vast.
2. Indien de examinerator en de gecommiteerde daarbij niet tot overeenstemming komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommiteerde. Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examinerator. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een onafhankelijke corrector aanwijzen. De beoordeling van deze corrector komt in plaats van de eerdere beoordelingen.
3. De examensecretaris stelt het cijfer voor het centraal examen in een vak vast op grond van de in het eerste lid bedoelde score en met inachtneming van de regels voor de omzetting van de scores in cijfers voor de centrale examens.

Artikel 30: Eindcijfer eindexamen (Exb. 47)

1. Het eindcijfer voor alle vakken van het eindexamen wordt uitgedrukt in een heel cijfer uit de reeks van 1 tot en met 10.
2. Het eindcijfer wordt in gelijke mate bepaald door het eindcijfer van het schoolexamen en het cijfer van het centraal examen. (1x SE + 1x CE): 2.
3. De examensecretaris bepaalt het eindcijfer op het rekenkundig gemiddelde van het cijfer voor het schoolexamen en het cijfer voor het centraal examen. Als de uitkomst van de berekening niet een geheel getal is, wordt dit getal indien het eerste cijfer achter de komma een 4 of lager is, naar beneden afgerond en indien dat cijfer een 5 of hoger is, naar boven afgerond.
4. Indien in een vak alleen een schoolexamen is gehouden, is het cijfer voor het schoolexamen tevens het eindcijfer.

Artikel 31: Uitslag Havo en VWO (Exb 50)

Deze regeling is vastgelegd in artikel 50 van het Eindexamenbesluit.

De kandidaat die eindexamen vwo of havo heeft afgelegd, is geslaagd indien:

- a. het rekenkundig gemiddelde van zijn bij het centraal examen behaalde cijfers ten minste 5,5 is;
- b. hij voor een van de vakken Nederlandse taal en literatuur, Engelse taal en literatuur en voor zover van toepassing wiskunde A, B of C als eindcijfer 5 of meer heeft behaald en hij voor het andere vak dan wel andere hier genoemde vakken als eindcijfer 6 of meer heeft behaald;
- c. hij onverminderd onderdeel b:
  - 1°. voor één van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 5 of meer en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald;
  - 2°. voor één van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 4 en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald, en het gemiddelde van de eindcijfers ten minste 6,0 bedraagt;
  - 3°. voor twee van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 5 heeft behaald en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald, en het gemiddelde van de eindcijfers ten minste 6,0 bedraagt; of
  - 4°. voor één van de vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld als eindcijfer 4 en voor één van deze vakken als eindcijfer 5 heeft behaald en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald, en het gemiddelde van de eindcijfers ten minste 6,0 bedraagt;
- d. hij voor geen van de onderdelen, genoemd in het tweede lid, lager dan het eindcijfer 4 heeft behaald; en

e. hij voor het vak lichamelijke opvoeding van het gemeenschappelijk deel van elk profiel, de kwalificatie «voldoende» of «goed» heeft behaald.

Bij de uitslagbepaling volgens het eerste lid, wordt het gemiddelde van de eindcijfers van ten minste de volgende onderdelen aangemerkt als het eindcijfer van één vak (het combinatiecijfer), voor zover voor deze onderdelen een eindcijfer is bepaald: maatschappijleer, culturele en kunstzinnige vorming en het profielwerkstuk.

De directeur bepaalt het eindcijfer, bedoeld in het tweede lid, als het rekenkundig gemiddelde van de eindcijfers van de samenstellende onderdelen. Indien de uitkomst van deze berekening niet een geheel getal is, wordt dat getal indien het eerste cijfer achter de komma een 4 of lager is, naar beneden afgerond en indien dat cijfer een 5 of hoger is, naar boven afgerond.

Artikel 32: Diploma en cijferlijst (Exb.52)

1. De examensecretaris reikt op grond van de definitieve uitslag aan elke kandidaat die eindexamen heeft afgelegd namens de directeur een cijferlijst uit waarop zijn vermeld:

- a. de naam van de opleiding;
- b. de cijfers voor het schoolexamen en de cijfers voor het centraal examen;
- c. de eindcijfers voor de vakken;
- d. voor havo/vwo het thema en de beoordeling van het profielwerkstuk.
- e. de beoordeling van het vak lichamelijke opvoeding.
- f. het eindcijfer van alle examenvakken
- g. de uitslag van het eindexamen.

2. De examensecretaris reikt op grond van de definitieve uitslag aan elke voor het eindexamen geslaagde kandidaat namens de directeur een diploma uit waarop in elk geval het profiel is vermeld die bij de uitslag is betrokken.

3. Indien een kandidaat in meer vakken examen heeft afgelegd dan de vakken die tenminste samen een eindexamen vormen, worden de vakken die niet bij de bepaling van de uitslag zijn betrokken, op de cijferlijst vermeld, tenzij de kandidaat daartegen bedenkingen heeft geuit.

4. De directeur en de examensecretaris van het eindexamen tekenen de diploma's en de cijferlijsten.

Artikel 33: Voorlopige cijferlijst (Exb. 52c)

1. Indien een kandidaat een centraal examen of een afsluitend schoolexamen in één of meer vakken heeft afgelegd in het voorlaatste leerjaar en vervolgens de school verlaat zonder het eindexamen te voltooien, verstrekt de directeur hem een voorlopige cijferlijst.
2. Op de voorlopige cijferlijst worden vermeld het vak of de vakken waarin de kandidaat centraal examen heeft afgelegd, alsmede het cijfer van het schoolexamen, het cijfer van het centraal examen en het eindcijfer, met de aantekening of gebruik gemaakt is van de herkansingsmogelijkheid.
3. Indien de kandidaat een afsluitend schoolexamen heeft afgelegd, wordt de beoordeling of het cijfer daarvan vermeld op de voorlopige cijferlijst.

Hoofdstuk 3 Procedures bij het schoolexamen

Artikel 34: Richtlijnen voor de kandidaten bij het schoolexamen

34.1 Bij zittingen van het schoolexamen tijdens een toetsweek zorgt de kandidaat ervoor 10 minuten voor de aanvang (of eerder indien aangegeven door de examensecretaris i.v.m. nodige instructietijd of het voorlezen van errata) van een examenzitting aanwezig te zijn op de plaats waar de examenzitting plaatsvindt. De plaats waar een onderdeel wordt afgenomen, staat vermeld in het toetsweekrooster welke via *Zermelo* voor leerlingen is in te zien.

34.2 Als de kandidaat bij een zitting van het schoolexamen eventueel toch te laat zou zijn, mag deze, uiterlijk tot een half uur na het begin van de zitting tot het examenlokaal worden toegelaten, mits het geen mondeling of (kijk-)luistertoets betreft. De kandidaat levert evenwel het gemaakte schoolexamenwerk in op het tijdstip dat ook voor de andere kandidaten geldt.

34.3 Komt de kandidaat meer dan een half uur te laat, dan mag deze niet meer aan een zitting deelnemen.

Bij een geldige reden, ter beoordeling aan de examencommissie, kan de kandidaat voor dat vak deelnemen op een ander, nader vast te stellen, moment.

34.4 Bij de zittingen van het schoolexamen moet de kandidaat minimaal een uur aan het schoolexamen besteden; eerder mag de kandidaat niet weg.

34.5 Mochten zich omstandigheden voordoen die geconcentreerd werken bemoeilijken, dan dient de kandidaat één van de surveillanten direct in te lichten, waarna er passende maatregelen getroffen kunnen worden.

34.6 Door deelname aan een schoolexamenzitting geeft de kandidaat te kennen op de hoogte te zijn van en in te stemmen met de strekking van dit examenreglement.

Artikel 35: Richtlijnen en voorschriften voor surveillanten tijdens het schoolexamen

35.1 Tijdens de toets mogen de toezichthouders geen enkele mededeling of inlichting over het werk verstrekken. Tijdens het uitdelen van de opgaven dient er volkomen rust te heersen in de examenzaal.

35.2 Kandidaten die aan het einde van de zitting nog aanwezig zijn, mogen het examenlokaal pas verlaten nadat hun werk door een surveillant is gecontroleerd.

35.3. De examiner of een surveillant is bevoegd passende maatregelen te treffen ten aanzien van de kandidaat die zich tijdens een examenzitting niet gedraagt zoals redelijkerwijs van hem verwacht mag worden. De directeur beslist welke sancties worden toegepast (zie deel 1, hoofdstuk 1, artikel 6)

Hoofdstuk 4 Procedures bij het Centraal Examen

Artikel 36: Richtlijnen voor de kandidaten bij het centraal examen

36.1 Bij zittingen van het centraal examen zorgt de kandidaat ervoor 30 minuten voor de aanvang (of eerder indien aangegeven door de examensecretaris i.v.m. nodige instructietijd of voorlezen errata) van een examen zitting aanwezig te zijn op de plaats waar de examen zitting plaatsvindt.

36.2 Als de kandidaat bij een zitting van het centraal examen eventueel toch te laat zou zijn, mag deze, uiterlijk tot een half uur na het begin van de zitting tot het examenlokaal worden toegelaten. De kandidaat levert evenwel het gemaakte examenwerk in op het tijdstip dat ook voor de andere kandidaten geldt.

36.3 Komt de kandidaat meer dan een half uur te laat, dan mag deze niet meer aan een zitting deelnemen. Bij een geldige reden, ter beoordeling aan de directeur, kan de kandidaat voor dat vak deelnemen aan het tweede tijdvak van het CE.

36.4 Bij de zittingen van het centraal examen moet de kandidaat minimaal een uur aan het examen besteden; eerder mag de kandidaat niet weg. Gedurende het laatste kwartier mogen kandidaten het examenlokaal ook niet verlaten. Een surveillant geeft overigens altijd aan, dat het laatste kwartier is aangebroken. Kandidaten dienen aan het einde van de zitting altijd te wachten tot één van de surveillanten aangeeft, dat de kandidaten kunnen vertrekken.

36.5 Mochten zich omstandigheden voordoen die geconcentreerd werken bemoeilijken, dan dien je één van de surveillanten direct in te lichten, waarna er passende maatregelen getroffen kunnen worden.

36.6 Door deelname aan een examen zitting geeft de kandidaat te kennen op de hoogte te zijn van en in te stemmen met de strekking van dit examenreglement.

Artikel 37: Richtlijnen en voorschriften voor surveillanten tijdens het centraal examen

37.1 Tijdens de toets mogen de toezichthouders geen enkele mededeling of inlichting over het werk verstrekken. Tijdens het uitdelen van de opgaven dient er volkomen rust te heersen in de examenzaal.

37.2 Kandidaten die aan het einde van de zitting nog aanwezig zijn, mogen het examenlokaal pas verlaten nadat hun werk door een surveillant is gecontroleerd.

37.3 De examiner of een surveillant is bevoegd passende maatregelen te treffen ten aanzien van de kandidaat die zich tijdens een examen zitting niet gedraagt zoals redelijkerwijs van hem verwacht mag worden. De directeur beslist welke sancties worden toegepast (zie deel 1, hoofdstuk 1, artikel 6)

37.4 Voorafgaande aan het Centraal Examen wordt de examenagenda uitgereikt aan het gehele personeel met daarin een gedetailleerde instructie en een rooster voor de surveillanten.

Hoofdstuk 5 Doubleren en examens op een hoger niveau.

Doubleren

Wanneer een leerling een leerjaar over mag doen, kan de leerling in aanmerking komen voor vrijstelling voor vakken zonder centraal schriftelijk examen. Ook voor handelingsopdrachten met een beoordeling “voldoende” en praktische opdrachten met het cijfer 7 of hoger kan vrijstelling verleend worden. Het volgen van het vak LO is echter verplicht.

Examen doen op een hoger niveau.

Het is wettelijk mogelijk om examens te doen in een vak van een “hogere” schoolsoort volgens het programma van deze schoolsoort met alle daarbij behorende regels en verplichtingen.

Een havo-kandidaat kan één of meerdere vakken volgens het vwo-programma afsluiten, mits hij in het voorgaande jaar geen versneld examen heeft afgelegd heeft. Er gelden hiervoor de volgende voorwaarden:

- a. Een vak kan slechts op een hoger niveau middels een examen worden afgesloten als de cijfers voor het schoolexamen ook op dit niveau zijn behaald.
- b. De eerder behaalde cijfers op het ‘lagere’ niveau kunnen niet meegeteld worden. Wel bestaat de mogelijkheid tot ‘herijking’ van toetsen van het oorspronkelijke niveau en/of inhalen van toetsen op het hogere niveau.

Bijlage 1: Inzage- en bespreekregeling Schoolexamens en Centrale Examens

Bijlage: Toetsagenda 2019-2020

Periode 1

3 november
6 november t/m 13 november

inhaalmoment gemiste VT's periode 1 6^e en 7^e uur.
toetsweek periode 1

Periode 2

9 december
19 januari
22 januari t/m 29 januari

inleveren PWS-havo
inhaalmoment gemiste VT's periode 2 6^e en 7^e uur
toetsweek periode 2

Periode 3

11 februari
22 maart t/m 26 maart
6 april
12 t/m 16 april

inleveren PWS vwo
toetsweek studiehuis eindexamenklassen periode 3
inhaalmoment gemiste VT's periode 3 6^e en 7^e uur
toetsweek havo 4, vwo 4, vwo 5.

Periode 4

2 april
6 april
7 april
18 mei
17 mei t/m 31 mei
15 juni
21 t/m 25 juni
21 juni t/m 25 juni

opgeven herkansingen havo 5, vwo 6
herkansingen havo 5, vwo 6
inhalen gemiste DT's havo 5, vwo 6.
herkansing/inhalen DT's periode 1 t/m 3 (havo 4, vwo 4/5)
Centraal Examen 1^e tijdvak
inhaalmoment gemiste VT's periode 4 6^e en 7^e uur
Centraal Examen 2^e tijdvak
toetsweek havo 4, vwo 4, vwo 5.

Let op de twee dagen voorafgaande aan de toetsweek kunnen ook worden gebruiken om toetsen in te plaatsen.

Bijlage: Schoolexameninstructie

1. Toegang zaal 10 minuten voor aanvang moet je in de klas zijn
2. Te laat Tot 10 minuten na aanvang mag je naar binnen, daarna niet meer. Dit gaat ten koste van je herkansing, tenzij de teamleider anders beslist. Bij luistertoetsen en mondelinge toetsen geldt dat de leerling niet meer toe wordt gelaten als de toets al is begonnen.
3. Vertrek zaal dan
  - vanaf één uur na begin van het schoolexamen (bij toetsen langer dan één lesuur)
  - tot een kwartier vóór het einde van het schoolexamen
  - niet in de gang wachten
4. (School)Examenopgaven geen vragen over opgaven stellen
5. Toilet
  - tijdens het schoolexamen = toezichthouder waarschuwen
6. Ziekte Boone
  - vóór het schoolexamen afmelden bij dhr. Nienkemper / dhr.
  - begonnen examenwerk mag niet over
7. Zelf meebrengen
  - balpen (zwart of blauw)
  - potlood (om te tekenen niet mee om te schrijven!)
  - blauw en rood kleurpotlood
  - vlakgum
  - passer (wi-na)
  - geodriehoek
  - liniaal (wi-na-sk-ec-ak)
  - Binas 6^e editie
  - gewone rekenmachine
  - grafische rekenmachine alleen bij wiskunde* (zonder ZoomMath applicatie)
  - woordenboeken indien toegestaan: NE en bij de MVT
8. Niet meebrengen in de klas
  - tassen
  - typ-ex
  - **mobiele telefoon** niet toegestaan (vooraf in je kluisje doen!)
  - horloge
9. Controleren
  - heb je de juiste opgaven
  - staat je naam op het gemaakte werk
  - heb je alle opdrachten gemaakt en ingeleverd?
10. Opgaven op proefwerkpapier
  - zet je naam bovenaan!
  - antwoorden nummeren/ meerkeuze: HOOFDLETTERS
  - regel overslaan tussen antwoorden

- voor extra papier: hand opsteken

LET OP:

De schoolexamens vinden plaats in een klaslokaal.
Tassen en jassen dienen jullie achter te laten in de kluisjes!

Bijlage: Toegestane hulpmiddelen

Voor een overzicht van de toegestane hulpmiddelen voor het examen verwijzen we naar:

https://www.examenblad.nl/hulpmiddel/toegestane-hulpmiddelen-vwo-havo-12/2021/f=/bijlage_1b_bij_cvte-19.00904_regeling_hulpmiddelen_ce_vo_2021.pdf

Voor hulpmiddelen voor kandidaten met een beperking verwijzen we naar:

<https://www.examenblad.nl/onderwerp/kandidaten-met-een-beperking/2021>

Bijlage: Aantal toetsen, praktische opdrachten en opdrachten van het handelingsdeel

Het aantal toetsen, praktische opdrachten en opdrachten van het handelingsdeel zijn in het PTA per vak aangegeven. De dossiertoetsen worden in principe afgenomen in de zogenaamde toetsweken die aan het einde van iedere periode plaats vinden. De tijdstippen waarop onderdelen van het SE worden afgenomen/afgerond, zijn gespreid over de periode.

1. In de toetsweken die voor de leerlingen lesvrij zijn, worden maximaal twee toetsen van 180 minuten per dag of drie toetsen van maximaal 100 minuten afgenomen.
2. Na de derde toetsweek mogen de leerlingen van de klassen havo 4, vwo 4 en 5 naar keuze 1 toets herkansen. Daarnaast hebben ze de mogelijkheid een extra herkansing te verdienen door 100% aanwezig te zijn bij de toetsweken van periode 1, 2 en 3. Leerlingen uit het eindexamenjaar hebben aan het eind van de laatste periode 2 herkansingen.
Door de bijzondere omstandigheden als gevolg van Corona hebben leerlingen dit schooljaar ongeachte afwezigheid recht op 2 herkansingen.
Leerlingen uit het eindexamenjaar hebben aan het eind van de laatste periode 2 herkansingen.

Dossiertoetsen

De vaksectie bepaalt het onderwerp van de toetsen. Deze staan per vak vermeld in het PTA. Het opstellen van de toetsen geschiedt onder verantwoordelijkheid van de sectie, evenals het opstellen van de beoordelingscriteria en/of het beoordelingsmodel van de toetsen. De beoordeling van de toetsen wordt gedaan door de individuele docent.

Het gewicht van de verschillende toetsen in het eindcijfer voor de dossiertoetsen wordt bepaald door de sectie en is van tevoren vastgelegd in het PTA.

Voortgangstoetsen

In klas 4 en 5 vwo en klas 4 havo kunnen voortgangstoetsen worden afgenomen. Deze vinden gedurende het gehele jaar plaats en tellen mee bij de bevordering. Alleen het gemiddelde van de dossiertoetsen wordt als schoolexamencijfer meegenomen naar het volgende leerjaar.

Praktische opdrachten

Typen, aantal en onderwerp

De vaksecties bepalen welke typen praktische opdrachten worden aangeboden.

De vaksecties bepalen eveneens het aantal praktische opdrachten en het aantal studielasturen per opdracht.

Alle praktische opdrachten zijn op te vatten als één of meer fasen van een onderzoek.

Praktische opdrachten kunnen ook door een groep van 2 of meer leerlingen worden gemaakt.

Verscheidenheid van typen en presentatievormen

Een leerling maakt per vak en over de verschillende vakken heen, verschillende typen praktische opdrachten en gebruikt hierbij verschillende presentatievormen.

Praktische opdrachten door een groep

Naast de verplichte groepsopdrachten mogen bepaalde praktische opdrachten door een groepje van twee of meer leerlingen gemaakt worden. Een grotere groep is afhankelijk van het aantal afzonderlijke taken en kan niet groter zijn dan acht. In elk geval dient de samenwerking in groepsverband geaccordeerd te zijn door de docent.

Beoordelingskader praktische opdrachten

De praktische opdrachten worden beoordeeld door de individuele docent. Voor alle vakken geldt, dat er bij een groepsopdracht een groepsbeoordeling is, zodat elke leerling van die groep dezelfde beoordeling krijgt. Daarnaast kan elk lid van de groep voor zijn individuele bijdrage een eigen beoordeling krijgen. Uit deze twee beoordelingen wordt in dit geval per leerling door middel van een eindbeoordeling vastgesteld.

Het gewicht dat iedere praktische opdracht heeft voor het eindcijfer, wordt aangegeven in de PTA's per vak.

Voorkomen van fraude

Om frauderen van leerlingen bij het maken van praktische opdrachten tegen te gaan, bouwt de school de volgende clausules in:

- a. Langere (onderzoeks-) opdrachten worden door de docent begeleid, zodat deze het proces kan volgen; hierbij kan de docent eisen dat de leerling een logboek bijhoudt.
- b. Praktische opdrachten die niet op deze wijze begeleid kunnen worden, kunnen afgerond worden met een controlegesprek met de docent.
- c. De leerling moet eigen werk inleveren: er mag geen van derden gekopieerd werk (waaronder internet) worden ingeleverd.

Handelingsdelen LO.

Leerlingen die door omstandigheden niet kunnen voldoen aan een deel, of alle handelingsdelen, voor het vak Lichamelijke opvoeding dienen zelf contact met de docent op te nemen om een afspraak omtrent een vervangende opdracht te maken.

Combinatiecijfer

Het voor het PWS behaalde cijfer wordt samen met Maatschappijleer en CKV rekenkundig gemiddeld in het zogeheten combinatie cijfer. Elk van deze cijfers telt hierin even zwaar mee.

Voor gymnasiumleerlingen bestaat het combinatiecijfer uit het eindcijfer voor maatschappijleer en het PWS.

Voor het berekenen van het combinatiecijfer worden de op de cijferlijst vermelde afgeronde cijfers gemiddeld.

Dit combinatie cijfer telt in de slaag/zakregeling mee als vak dat met een schoolexamen af wordt gesloten.

Als een van de onderdelen van het combinatiecijfer een drie of lager is, is de leerling niet geslaagd.

Ook voor de overgang van havo 4 naar havo 5 en vwo 5 naar vwo 6 tellen ckv en maatschappijleer als één combinatie cijfer mee.

Profielwerkstuk

In de Tweede Fase heeft het profielwerkstuk op één vak of meer vakken betrekking. Het vak of de vakken waarop het werkstuk betrekking heeft, maakt/maken onderdeel uit van het totale pakket (eindexamen) van de leerling. Wel moet altijd ten minste één groot vak betrokken zijn. Een groot vak heeft in de bovenbouw op de havo een omvang van minimaal 320 uur en op het vwo minimaal 400 uur. De school bepaalt op hoeveel vakken het profielwerkstuk betrekking heeft en welke vorm het dient te hebben.

De leerling krijgt een aantal onderwerpen aangeboden waaruit hij of zij kan kiezen, of de leerling draagt het onderwerp zelf aan en vraagt goedkeuring aan de begeleidende docenten.

De havo - leerlingen kiezen begin schooljaar havo 5 de vakken die ze in havo 5 zullen betrekken bij het profielwerkstuk.

Vwo-leerlingen doen dit vóór het einde van het schooljaar in de vijfde klas volgens dezelfde procedure.

Een profielwerkstuk omvat alle fasen die in een onderzoek voorkomen. De werkzaamheden, de producten en de aspecten waarop wordt beoordeeld worden door het profielteam aan de leerling meegedeeld.

Het profielwerkstuk wordt bij voorkeur in groepen van 2,3 of 4 leerlingen gemaakt.

Na overleg met de begeleider kan een leerling er echter ook voor kiezen het PWS individueel te maken.

Het profielwerkstuk wordt beoordeeld door de begeleider.

De leerling van de havo dient het profielwerkstuk in zijn examenjaar **uiterlijk 9 december 2020** ter beoordeling aan de begeleider aan te bieden

De leerling van het vwo dient het profielwerkstuk in zijn examenjaar **uiterlijk 11 februari 2020** ter beoordeling aan de begeleider aan te bieden.

Indien een leerling het PWS niet inlevert op de uiterste inleverdatum, vervallen de punten die gehaald kunnen worden voor het onderdeel planning. Daarnaast heeft het ook invloed op de te behalen punten voor het proces. De ouders worden hiervan schriftelijk in kennis gesteld.

De plicht om een PWS in te leveren blijft bestaan. Als bij het sluiten van het examendossier het PWS nog niet is ingeleverd, is het examendossier niet compleet en kan de leerling niet deelnemen aan het Centraal Examen.

Bijlage: OVERZICHT VAKKEN EN EXAMENS

<i>vak</i>	<i>afk.</i>	<i>soort examen</i> <i>havo</i>	<i>vwo</i>
<u>Algemeen deel</u>			
Nederlandse taal	ne	c	c
Engelse taal	en	c	c
Maatschappijleer	ma	s	s
Culturele en kunstzinnige vorming.	ckv	s	s
Lichamelijke opvoeding	lo	s	s
<u>Profieldeel/ keuzedeel</u>			
Latijnse taal	la		c
Grieks	gr		c
Klassieke culturele vorming (valt onder LA)	kcv		s
Franse taal	fa	c	c
Duitse taal	du	c	c
Geschiedenis	gs	c	c
Wiskunde A	wa	c	c
Wiskunde B	wb	c	c
Wiskunde C	wc		c
Wiskunde D	wd		s
Economie	ec	c	c
Tekenen	te	c	c
Aardrijkskunde	ak	c	c
Bedrijfseconomie/management en organisatie	be/mo	c	c
Natuurkunde	na	c	c
Scheikunde	sk	c	c
Biologie	bi	c	c
Informatica	inf	s	s
O&O	O&O	s	s

c = schoolexamen en centraal examen

ce = centraal examen

s = alleen schoolexamen